

EEN DUITSE DIP MET PERSPECTIEF

Zelfs Duitsland, Europa's grootste, sloot vorig jaar af met een krimp. Het lijkt tijdelijk en kan de opmaat zijn tot mooie dingen op de wat langere termijn. Ook voor andere eurolanden.

Het was even knippen met de ogen toen recent een serie cijfers over de Duitse economie duidelijk maakte dat het land de laatste maanden van 2011 geen groei realiseerde maar krimp.

Daarmee is in het afgelopen kwartaal een einde gekomen aan een zeer sterke reeks van tien kwartalen economische groei op rij. Sinds de Duitse hereniging is dat alleen gepresteerd tussen 2005 en begin 2008.

Toch lijkt het niet aannemelijk dat de Duitse economie door eenzelfde diepe trog moet als na de val van Lehman in 2008.

Toen waren alle bedrijven, de banken voorop, volkomen verrast door het failliet van Lehman. De voorraden waren hoog, alles marceerde lekker en het was alsof iemand in de economische trein op volle snelheid ineens aan de noodrem ging hangen.

Nu lijkt het meer op een tijdelijke rustpauze, zo doet de Duitse ZEW-index geloven. Deze index, die het economische vertrouwen onder financiële experts meet, veerde in januari alweer onverwacht op.

Positieve macro-economische cijfers uit de Verenigde Staten stemden de institutionele be-

leggers ook optimistisch over de Duitse economie. Bovendien ziet onderzoeksbureau ZEW dat de vooruitgang rond het overleg tussen Griekenland en haar schuldeisers wat onzekerheid heeft weggenomen over de eurocrisis. De opmars van de aandelenbeurs sinds november vorig jaar, doorgaans een voorlopende indicator, bevestigt het positieve beeld.

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling [Oeso] is somberder gestemd. De denktank voorziet een groei van onze oosterburen met 0,4 procent in 2012. En dat zou een forse terugval betekenen in vergelijking met 2011 [3,0 procent groei] en 2010 [3,7 procent groei]. Zij verwacht een duidelijke vertraging in consumptieve bestedingen en investeringen door afkalvend vertrouwen en inzakkende handel.

De Oeso geeft meteen een medicijn voor de langere termijn. Duitsland moet zijn groei minder uit export halen en meer uit binnenlandse bestedingen. Hervor-

**DE OESO GEEFT
METEEN EEN
MEDICIJN VOOR DE
LANGERE TERMIJN.
DUITSLAND MOET
ZIJN GROEI MINDER
UIT EXPORT HALEN
EN MEER UIT
BINNENLANDSE
BESTEDINGEN.**

men is het devies en dat moet niet alleen Duitsland ten goede komen maar de hele eurozone. Want Duitsland mag dan bekend staan als de groeimotor van Europa, volgens de Oeso halen de meeste eurolanden maar bitter weinig profijt uit de reusachtige exportkracht van Duitsland. Nederland is als toeleverancier aan de Duitse economie één van de uitzonderingen.

Op dit moment zijn economieën in de zuidelijke lidstaten bij lange na niet productief genoeg om te concurreren met de vele Duitse familiebedrijven, levensader van het Duitse groeiwonder. De oerdegelijke producten van Duitse makelij kunnen zelfs concurreren met Chinese tegenhangers.

Maar als Duitsland ook binnen de eigen grenzen de boel aan het draaien krijgt, dan kan dat veranderen. Hervormingen – minder regels en een flexibeler arbeidsmarkt – moeten ook sectoren van de Duitse economie kunnen laten groeien die niet op export gericht zijn.

Binnenlandse investeringen en innovatie kunnen de werkgelegenheid en de loonontwikkeling bevorderen. Meer koopkracht dus en meer vraag ook naar buitenlandse producten en diensten, bijvoorbeeld van andere eurolanden.